

ВІДГУК

на дисертаційну роботу М.В. Рибінського "Комплексне лікування хворих із гонартрозом I-II стадії та локальними хрящовими дефектами колінних суглобів на основі використання збагаченої тромбоцитами плазми (експериментально-клінічне дослідження)" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук

Актуальність обраної теми дисертаційної роботи. Лікування ушкоджень суглобого хряща колінного суглоба є важливою проблемою тому, що хрящові дефекти в 25-35% є причиною болю, розвитку артрозу та порушення функції суглоба та кінцівки в цілому.

На теперішній час питання раннього відновного лікування хрящових дефектів колінного суглоба в Україні ще остаточно не вирішена, що зумовлено несвоєчасністю діагностики та складного оптимального вибору методу лікування.

В науковій літературі останніх років продовжується дослідження, направлені на вирішення даної проблеми.

Все це підкреслює актуальність обраної автором теми та необхідність проведення подальших досліджень.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Оцінка обґрунтованості наукових положень дисертації, їх достовірності та новизни.

Робота виконана на достатньо високому методологічному рівні. Основні наукові положення обґрунтовані та базуються на вірогідних результатах дослідження. Отримані результати дослідження достовірні, завдяки використанню сучасних, адекватних меті та завданням роботи, методів дослідження.

Авторами роботи проведено клінічні дослідження історій хвороб 64 пацієнтів з гонартрозом I-II стадії та локальними хрящовими дефектами колінних суглобів.

Було також проведено експериментано-морфологічні дослідження по вивченню впливу збагаченою тромбоцитами плазми на регенерацію хрящової тканини в разі локальних її дефектів.

В подальшому автори провели порівняльний аналіз лікування основної та контрольної групи хворих з гонартрозом I-II стадії при використанні збагаченої тромбоцитами плазми. Все це дало можливість прослідкувати перебіг патологічного процесу та розробити більш ефективну методику лікування.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що у перше в експериментальних дослідженнях проаналізовано морфологічні зміни відновлення хряща колінного суглоба за умов застосування внутрішньосуглобових ін'єкцій аутологічної збагаченої тромбоцитами плазми в ранньому післяопераційному періоді, доведено її стимулюючий ефект. На основі цього створено та обгрунтовано застосування модифікованої гістологічної шкали для оцінювання регенерації хрящової тканини (патент України №123484). Уперше доведено роль діагностичних властивостей МРТ для дослідження процесу регенерації хрящової тканини.

Практичне значення результатів дослідження.

Запропонована гістологічна шкала, яка дозволяє визначити регенераторний потенціал відновленої хрящової тканини, впроваджена в подальшу практику морфологічних досліджень. Розроблена авторами методика лікування хворих з гонартрозом I-II стадії показала свою ефективність та доцільність подальшого застосування в медичній практиці.

Результати проведеного дослідження широко впроваджені в наукову та педагогічну роботу Вінницького національного медичного університету ім.М.І.Пирогова МОЗ України та в клінічну практику Вінницького обласного клінічного госпіталю ветеранів війни Вінницької обласної ради, Міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги Вінницької міськради, Обласної клінічної лікарні ім. М.І.Пирогова Вінницької обласної ради, Науково-дослідного інституту реабілітації інвалідів (навчальний науково-

лікувальний комплекс) Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова МОЗ України.

Основні положення дисертації та їх загальна оцінка.

Дисертація складається із анотацій, вступу, семи розділів власних досліджень, висновків, додатків, списку літератури з 156 джерел (з них 132 – латиницею, 24- кирилицею). Загальний обсяг роботи складає 181 сторінку.

Вступ по своїй структурі має всі необхідні підрозділи (актуальність, мета й задачі дослідження, наукова новизна та практичне значення, апробація результатів). Мета роботи науково обґрунтована, завдання дослідження конкретні та повністю впливають із поставленої мети.

Особиста участь автора у виконанні проведених досліджень – достатня, наведена у вступі інформація – чітка та повна.

У **першому** розділі роботи, за даними літератури, висвітлено сучасний стан проблеми, детально проаналізовано методи лікування, питання регенерації суглобового хряща та класифікації локальних хрящових дефектів. Детально проаналізовано літературу щодо вивчення властивостей збагаченої тромбоцитами плазми на репаративний хондрогенез. Все це дало можливість визначити основні проблемні недостатньо вирішені питання для даного дослідження.

У **другому** розділі роботи висвітлено матеріал та методи дослідження, дана характеристика груп хворих та експериментальним дослідженням, в яких представлена методика автора з модифікації приготування збагаченої тромбоцитами плазми. Також проведено експериментальне дослідження про вплив збагаченої тромбоцитами плазми на регенерацію травмованого суглобового хряща тварин (24 дорослих кролів).

Всі методи дослідження статистично оброблені, що підтверджує достовірність отриманих результатів.

У **третьому** розділі роботи проаналізовано результати лікування хворих з гонартрозом I та II стадії та локальними хрящовими дефектами з використанням артроскопії та кістковомозкової стимуляції. Проаналізовано

результати лікування контрольної групи 34 пацієнтів за 2015-2017 рр. У даній групі пацієнтів, поряд з артроскопічним дебрідментом, з метою стимуляції хондрогенезу виконувалась кістково-мозкова стимуляція (абразивна пластика, субхондральна тунелізація та мікропереломи).

В даній групі хворих, негативні результати були у 17,6%; ускладнення у вигляді післяопераційного синовіту у 26,5%. Ці ускладнення спостерігались у людей старшої вікової групи, а також у випадках недотримання правил лікування в реабілітаційному періоді.

Такий детальний аналіз клінічного матеріалу дозволив автору визначити основні недоліки в лікуванні даної категорії хворих.

Четвертий розділ роботи присвячено удосконаленню методики отримання більш якісної аутологічної збагаченої тромбоцитами плазми для клінічного використання у пацієнтів з гонартрозом I-II стадії та локально-хрящовими дефектами. Автор досить детально представив методику збагачення первинної плазми тромбоцитами за рахунок двостадійної схеми центрифугування, що дало можливість зменшити кількість лейкоцитів у кінцевій плазмі та покращити її стимулюючі регенераторні властивості.

П'ятий розділ роботи присвячено експериментальним дослідженням, вивченню патоморфологічних змін суглобового хряща стегнової кістки в умовах застосування аутологічної збагаченої тромбоцитами плазми.

В даному розділі роботи, на основі патоморфологічних досліджень було доведено, що вираженість деструктивних змін і регенеративні можливості ушкодженого суглобового гіоліонового хряща залежать від ступеня і глибини самого ушкодження, від стану субхондральної кістки, а також наявності зовнішнього впливу на хрящ. Було також доведено ефективність та доцільність використання в клінічній практиці аутологічно збагаченої тромбоцитами плазми для регенераторних процесів ушкодженого суглобового гіалінового хряща.

В цілому даний розділ роботи написано грамотно, читається з інтересом.

Шостий розділ роботи присвячено удосконаленню метода діагностики та лікування пацієнтів з гонартрозом I-II стадії та локальними хрящовими дефектами із-за стосування збагаченої тромбоцитами плазми.

Автор досить детально розкрив можливості застосування МРТ діагностики для оцінки стану хрящової тканини колінного суглоба до після хірургічного лікування. Поряд з цим, розробив більш досконало методику лікування локальних хрящових дефектів колінного суглоба за допомогою збагаченою тромбоцитами плазми.

Сьомий, основний розділ присвячено порівняльному аналізу результатів лікування основної та контрольної групи хворих із гонартрозом I-II стадії та локальними хрящовими дефектами колінного суглоба.

Контрольна група хворих 34 пацієнти від 18 до 68 років, лікувались артроскопічним методом в поєднанні з кістковомозкової стимуляції шляхом проведення мікропереломів, або абразивної хондропластики.

Основна група хворих, 30 пацієнтів віком від 18 до 73 років, яким проводилось артроскопічне втручання, а в послідуєчому вони отримували внутрішньосуглобові ін'єкції аутологічної збагаченої тромбоцитами плазми (на 7,14 та 21 добу після операційного періода).

Отримані результати показали, що застосування методики лікування запропонованої автором у хворих з локальними дефектами суглобового хряща призводить до зниження больового синдрому на 28,7% протягом перших трьох місяців та покращення функції суглоба на 19,2%. Порівняльний аналіз результатів лікування основної та контрольної групи хворих підтвердив ефективність застосування запропонованої методики лікування та доцільність її використання в клінічній практиці.

Висновки дисертації обгрунтовані логічно витікають із завдань дослідження. Мета роботи досягнута.

Результати дисертаційного дослідження опубліковані у 13 наукових працях, у тому числі 7 статей у наукових фахових виданнях, 1 патент України, 5 робіт у матеріалах з їзду та наукових конференціях.

Автореферат дисертації відповідає її змісту.

Результати досліджень впроваджено в клінічну практику.

Дана робота написана на достатньому науковому рівні.

При детальному ознайомленні з матеріалом дослідження були виявлені деякі непринципові помилки які виправлені автором, а також виникли наступні запитання:

1. У Вашій роботі уперше в експерименті проаналізовано та оцінено морфологічні зміни в процесі відновлення суглобового хряща за умов застосування ін'єкцій аутологічнозбагаченої тромбоцитами плазми в ранньому післяопераційному періоді та доведено її стимулюючий вплив у разі ушкодження субхондральної пластинки.

Уточність, будь ласка, основний механізм впливу, тобто на що впливає, аутологічно збагачена тромбоцитами плазма, що приводить до стимуляції регенерації суглобового хряща ?

2. Ви удосконалили методику діагностики та лікування хворих з гонартрозом I та II стадії та локальними хрящовими дефектами колінних суглобів на основі використання збагаченої тромбоцитами плазми.

Скажіть, будь ласка, чи виникали у Вас якісь ускладнення на початкових етапах лікування Вашої основної групи хворих?

Слід підкреслити, що вказані зауваження непринципові, і вони не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Висновок

Дисертаційна робота М.В. Рибінського "Комплексне лікування хворих із гонартрозом I-II стадії та локальними хрящовими дефектами колінних суглобів на основі використання збагаченої тромбоцитами плазми (експериментально-клінічне дослідження)" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук є завершеним і самостійним науковим дослідженням, в якому отримано нові науково обгрунтовані знання, які цілком вирішують поставлені завдання - покращення діагностики та

лікування хворих гонартрозом I-II стадії та локальними хрящовими дефектами колінних суглобів на основі використання збагаченої тромбоцитами плазми.

Роботу виконана на сучасному науковому рівні, достатній кількості клінічного матеріала. Методи дослідження, сучасні, мета та поставлені завдання вирішені, висновки відповідають завданням і меті дослідження.

Отримані результати дослідження науково обґрунтовані і опубліковані в фахових наукових виданнях. Вони мають важливе наукове і практичне значення, впроваджені в медичну практику спеціалізованих клінік.

Автореферат повністю відображає всі основні положення роботи.

Все викладене дозволяє зробити висновок, що дисертаційна робота за актуальністю, методичним рівнем і обсягом досліджень, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням отриманих результатів повністю відповідає вимогам п. 11 "Порядку присудження ...", а сам здобувач гідний присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент

Завідувач науково-організаційного відділу
Державної установи "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І.Ситенка
Національної академії медичних наук України"
доктор медичних наук, професор

В.О.Танькут

Надійшов до
ради 18.06.19р.